

BOMEN ZIJN BELANGRIJK

Bomen geven schaduw en zorgen daarmee voor verkoeling op warme dagen. Dat is belangrijk, want vooral in steden en dorpen wordt het steeds warmer. Bomen zuiveren de lucht van vieze stoffen en maken zuurstof die we nodig hebben om te leven. Bij regen nemen ze veel water op, waardoor straten minder snel overstromen. Bomen zijn daarmee belangrijk voor een gezonde en groene leefomgeving.

Bomen maken ons blij. Mensen voelen zich fijn in parken, kinderen spelen er graag en bomen geven rust en ontspanning. Niet voor niets zijn huizen met veel groen om zich heen extra gewild. Al die belangrijke dingen doen bomen tegelijkertijd en helemaal voor niets. We kunnen er gewoon van genieten.

OVER DEZE INFOBLADEN

In het bos bedruipen bomen zichzelf; ze hebben geen mensen nodig. In de buurt van woningen of andere bouwwerken is dat anders. Daar wordt vooraf nagedacht waar welke boom het beste kan staan. En als de bomen eenmaal zijn geplant, hebben ze onderhoud nodig. In deze informatiebladen leggen we uit hoe we met bomen omgaan in onze steden en dorpen: hoe wordt bepaald waar welke bomen kunnen groeien? Hoe en waarom worden bomen gesnoeid of gekapt? Voor de duidelijkheid: we hebben het niet over die ene boom bij jou in de achtertuin, maar over de bomen in de straat en op andere plekken in het openbaar gebied: de bomen waarvoor de gemeente in de regel verantwoordelijk is.

OVER BOMEN ZIJN BELANGRIJK

Bomen zijn belangrijk is een campagne van Norminstituut Bomen, een onafhankelijke stichting die zich inzet voor de kwaliteitszorg rond bomen in de openbare ruimte.

Meer informatie kun je vinden op:

BOMEN ZIJN BELANGRIJK.NL

INFOBLAD

MONUMENTALE BOMEN

Levende monumenten, van soms honderden jaren oud: iedereen heeft er wel eens een gezien. Waarom bereiken sommige groene reuzen zo'n hoge leeftijd? En waarom zijn monumentale bomen belangrijk? In dit informatieblad vertellen we je er meer over. Meer weten? Raadpleeg dan onze [Kennisbank](#).

Wat is een monumentale boom?

In het Landelijk Register zijn monumentale bomen opgenomen die volgens de Bomenstichting van nationaal belang zijn. De Bomenstichting hanteert criteria waaraan een boom moet voldoen om monumentaal te mogen heten.

1. De boom moet een minimale leeftijd van honderd jaar hebben.
2. De boom moet voldoende gezond zijn en een levensverwachting hebben van minimaal 10 jaar.
3. De boom moet verder voldoen aan een van de volgende criteria:
 - de boom is beeldbepalend voor de omgeving
 - de boom is cultuurhistorisch waardevol (een belangrijk plek hebben in de (lokale) geschiedenis)
 - de boom behoort tot een zeldzame soort
 - de boom is natuurwetenschappelijk of ecologisch waardevol (een oude moederboom, of verblijfplaats voor bijzondere planten en/of dieren)

In Nederland zijn ongeveer 15.000 monumentale bomen geregistreerd. Maar hun aantal neemt af. En hun plaats op deze lijst beschermt ze niet. Iedere gemeente is zelf verantwoordelijk om zijn bomen te beschermen. Ook kunnen gemeenten zelf afwijkende criteria opstellen voor hun monumentale bomen, bijvoorbeeld omdat de bodem minder geschikt is voor hele oude bomen.

Waarom zie je zo weinig oude bomen in Nederland?

Vroeger waren oude bomen heilig. Totdat Bonifatius in 723 na Christus oude, heilige bomen omhakte. Hij wilde bewijzen dat de heidense goden die in bomen zouden leven niet bestonden (en aantonen dat er maar één god was om in te geloven). In de eeuwen daarna ontwikkelde Nederland een cultuur van vernieuwing: dat wat wij zelf maken zien we als waardevol. Natuur vaak niet. De laatste jaren zien we hier – gelukkig – verandering in en worden oude bomen steeds vaker als bijzonder en waardevol beschouwd.

Hoe bescherm je (oude) bomen?

Bescherming van bomen begint met weten wat waardevol is. Het Landelijk Register van Monumentale Bomen is daar een goede bron voor, maar deze lijst omvat lang niet alle waardevolle bomen. Zo zijn er bomen die waardevol zijn als herdenkingsbomen, bomen die een belangrijke functie hebben voor de inwoners en ga zo maar door. Pas als je weet wat er belangrijk is, kun je gaan beschermen. Gemeenten kunnen bomen en hun groeiplaatsen beschermen in het omgevingsplan.

Misverstanden over boombescherming

Helaas bestaan er veel misverstanden over boombescherming. Kort gezegd: planken rond de stam aanbrengen beschermt een boom niet. Wil je een boom écht beschermen? Richt je dan

op de groeiplaats en de wortels (dat wat je niet ziet). De wortels dicht bij de stam zijn belangrijk om de boom overeind te houden, de andere wortels zijn nodig om voedsel en vocht op te nemen en de boom te laten groeien. Ook dat moet de gemeente vastleggen. [Meer lezen over boombescherming?](#)

Wat is een veteraneboom?

Naast monumentale bomen hoor je ook steeds vaker de term 'veteraneboom'. Deze bomen zijn veelal extra waardevol, omdat ze zó oud zijn voor hun soort dat ze allerlei andere vormen van leven uitnodigen. In de holtes wonen bijvoorbeeld vleermuizen. En in de oude, hobbelige schors vind je insecten en schimmels. Steeds vaker laten gemeenten dit soort bomen om die reden staan (waar dat kan). Een veteraneboom is overigens niet per se een monumentale boom. En een monumentale boom is ook niet altijd een veteraneboom.

Wat kun jij doen?

Omdat iedere gemeente zelf mag weten hoe en of bomen worden beschermd, is het overal anders geregeld. Wil je weten hoe dat in jouw gemeente zit? Kijk op de website van je gemeente en zoek op 'bomenlijst' of op 'boombescherming'. In veel gemeenten zijn tegenwoordig bewonerscomités actief die de gemeente helpen om belangrijke bomen in kaart te brengen en te beschermen. Informeer hiernaar bij de plaatselijke Bomenstichting, een van de andere vrijwilligersorganisaties of bij de gemeente. Of start zelf een commissie. Maak jij je zorgen over de bescherming van een oude boom? Doe navraag bij de boomeigenaar. Een boom kan immers zelf niet praten, maar jij kan dat wel voor hem doen.